

Discvrsvs Prædicabiles

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.LXXVII

Dominica Tertia Adventus. Effrænata habendi cupiditas hominibus innata ostenditur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55698](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55698)

Virginem possederit? Dominus possedit in initio utrumque suarum. Ergo ab hoste infernali non poterat possideri.

S. Anselmus asserit, quod decons erat, ut ea puritate, quæ major sub Deo nequit intelligi, Virgo illam teneret. Quod verificari non poterat, si huiusmodi maculam aliquam contraxisset.

Si (quod scripsit Angelicus Doctor) Adam & Eva fuerint creati in gratia, & sine aliqua macula peccati, decuit ergo Deiparam, cui majora privilegia concessa sunt, plus gratiæ, quam omnibus simul creaturis, non privari eo, quod aliis à Deo gratiose est concessum.

Et si, ut ipsomet iudicat, in Beata Virgine delinens quomodo D. Thomas, Conceptionem D. Virginis non fuisse immaculatam, docere potuisset, ab ipsomet S. Doctore apparente informatur, veram opinionem intelligendo. Scias Episcopo, quod quando talem opinionem posui, solum habui respectum ad Divinum statutum quo B. Virgo peccatum originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum fuisset preservata. Sed Dei Filius Matrem suam ab originali macula preservavit.

Denique ipsamet Virgo S. Brigide dignata est revelare: Veritas est, quod ego concepta fui sine peccato originali.

Neque aliud dicendum restat, quam ut suppliciter obsecremus Advocatam nostram & protectricem Mariam, ut, sicut illam Deus ab originali macula preservavit, ita ab omni peccato actuali nos liberet, ut in puritate cordis & fervore spiritus, illi serviamus in terris, ac tandem perfruemur in cælis.

Unde Fulbertus Episcopus illam quotidie salutabat. Ave Maria electa, & insignis inter filias, quæ immaculata semper exististi ab exordio tuæ Conceptionis, quia paritura eras Creatorem totius Sanctitatis.

Et quomodo talis non esset ea, de qua aliquorum tam pia est opinio? Beata Virgo elegisset potius esse in inferno, quam offensam Dei incurrere per peccatum originale.

Cum jam ad finem pertigerim, pro conclusionem discursus mei erit doctrina Sancti Thomæ. Puritas intenditur per recessum à contrario, & ideo potest aliquod creatum inveniri, quo nihil purius esse potest in rebus creatis, si nulla contagione peccati inquinatum sit. Observandum quod sequitur: I. a. 1. §. 2. Et talis fuit puritas Beate Virginis quæ à peccato originali & actuali immunis fuit.

Fantinus Episcopus Paduanus, mirari non desinens quomodo D. Thomas, Conceptionem D. Virginis non fuisse immaculatam, docere potuisset, ab ipsomet S. Doctore apparente informatur, veram opinionem intelligendo. Scias Episcopo, quod quando talem opinionem posui, solum habui respectum ad Divinum statutum quo B. Virgo peccatum originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum fuisset preservata. Sed Dei Filius Matrem suam ab originali macula preservavit.

Denique ipsamet Virgo S. Brigide dignata est revelare: Veritas est, quod ego concepta fui sine peccato originali.

Neque aliud dicendum restat, quam ut suppliciter obsecremus Advocatam nostram & protectricem Mariam, ut, sicut illam Deus ab originali macula preservavit, ita ab omni peccato actuali nos liberet, ut in puritate cordis & fervore spiritus, illi serviamus in terris, ac tandem perfruemur in cælis.

D. Th. in 1. dist. 449.

I. a. 3. apud Aegid.

Lustan. 2. de pres.

B. V. M. q. 3.

I. a. 1. §. 2.

Et apud and. Pont.

Ramire de Concept. B. V. M. fol. 89. n. 41.

exam. text. D. Thom.

Apud Bernard de Buis serm. 7. de Conc. B. V. M.

3. Brig. l. 6. c. 49. in revelat.

DOMINICA TERTIA ADVENTVS. ARGUMENTUM.

Misera est & calamitosa avari hominis conditio: Effrænata habendi cupiditas pestiferum malum. Alia vitia plurimos, insana divitiarum vota subjugavere universos.

T H E M A.

Miserunt ab Ierosolymis Sacerdotes, & Levitas ad Ioannem, ut interrogarent eum. S. Joann. cap. 1.

Non est, Auditores, in amplissimo vitæ huius mortalitatis theatro inferior animæ hostis, neque monstrum hominibus insidians terribilius eo, quod in Evangelio hodie no figuratur.

Aquila est impetuossimus, qui ex inferni intem-
peratissimis meatibus, virtutum ædificia,
etiam solidissima evertit: mare procellosum, vo-
luntatis humanæ fluctans armatam navim, &
submergens: hydra formidabilis, quot habens
capita, tot pravas excitans concupiscentias: Si-
xen, dulcissimâ vocis modulatione homines &
ditiſſimos & sapientissimos incantans ac per-
dens: Lupa vorax, semper famelica, mille stimu-
lata cupiditatibus, nunquam satiabilis: Tigris
ferissima, quot in pelle notata maculis, tot in
corde mota libidinibus: profunda vorago divi-
tias sæculi incessanter absorbens: igitur rapidissi-
mus, qui in fornace cordis accenditur non alio
combustibili, quam bonis alienis: Harpyia eda-
cissima, tentans aviditate insatiabili deglutire et-
iam illa, quæ à fortuna aliis sunt concessa. Capi-
tis (NN) quid velim? De effrænata cupiditate,
de avaritia loquor. Illa, illa est omnium scelerum
origo, seminatium discordiæ, infernus animæ &
(ut cum D. Gregor. loquar) cui cupiditas domi-
nari dicitur, subiectus malis omnibus demonstratur.
Sic illam S. Petrus Chrysologus depinxit: *Omnium malorum radix est cupiditas, transgressionis mater, magistra nocendi, primipilaria iniquitatis, auriga malitiae, scartia virtutum, seditionis origo, fovea scandalorum.* Equidem ex inferno nunquam horribilius monstrum, numquam gravio-
rem furiam & pestem animæ excitavit Lucifer:
siquidem, testante S. Valetiano, nihil est malo-
rum, quod non cupiditas aut concupiat aut pa-
riat, aut paleat, aut nutriet. Ex hoc enim fomite
videmus pullulare odiorum causas, hinc evenire
pugnas, hinc fraternas acies instrui, hinc amici-
tiarum foedera dissipari. Hæc cupiditate allec-
ti Sacerdotes & Levitæ, ad Joannem accesserunt,
mercedem sperantes, quia Prophetam esse cre-
debant, aut Eliam, aut Messiam quasi sic allo-
quendo: *Dic nobis, quæsumus an sis Messias: nam te magna cum pompa ad urbem adducemus.* Quid
illa: *sperabant enim fore ut eos Rabbinos crearet.*
At statim ac eum non esse Messiam audierunt, &
nihil se sperare posse intelligunt, observate cupidi-
tatis malum: iracundæ, & asperæ dicunt: *Sit tu non es Elias, neque Propheta, neque Messias, quare ergo baptizari? O maledicta cupiditas! Nihil tam de-
stabile, tamque pestiferum, quam illi, quos hoc malum gravat: communis tamen hic omnibus dolor est, ut ex discursu patebit.*
Interim si non displiceat de gravissimâ hæc
line audire dicentem, gratis auribus accipite non
prolixè, sed breviter faciam.

D. Greg.
Papa l. 15.
moral.
D. Petr.
Chrysolog.

D. Valer.
Episc. hom.
2. de a-
varia.

Dier. in
Dom. 3.
Advent.
con. 2.

IN cupiditatis schola, tritum est, neque aliud
conjugatur quam *Acipio, accipis*. In cupidorum
sacello communis hæc est nautica *Repro, rapis*:
neque ibi resonat, nisi argentea fides. In tribuna-
libus jam scriptum non legitur, nisi literis sit
aureis, & quidem non nisi cupiditatis periculo
vel semel videatur. Verè ab Italis dictum, *Vn
marcello d'oro spezza una porta di ferro.* Portam
etiam ferream malleus ex auro perfregit.

*Omnem aperit portam, qui semper munera por-
tat.*

Nihil clausum constat, quod auro argenteoque non
patet: nihil est occultum, quod non pecuniâ inda-
gant, sit cognitum. Cupidis hominibus, avaris,
inquam, paratâ pecuniâ nihil est gratius: Mercu-
ri instar volantis, semper iniqui sunt, mira
in ære fabricant oïi nisi de lucro somniantes. In
primis Grammaticæ rudimentis nihil didicerunt
Ablativo clarius, à Dativo maxime abhorren-
tes. A Mercurii fistulâ dormitabat Argus: at verò
argenti & auri sono cupiditas excitat, tenet-
que sollicitos, non secus ac saxum vigilans græ-
co trahit omne illorum studium & in autodi-
ois corpulentum facit.

Ubi cupiditas regnat, corrupta est integritas,
perdita fides, pax turbata, & silent leges.

*Pudor per aurum solvitur:
Violantur auro integritas,
Pax occidit, fides perit,
Leges & ipsa intercedunt.*

D. Valer.
Episc. Oe-
mel. hom.
20.

Prudent.
hym. 3. pe-
rif. v. 19.

Neque aliter de Cupiditate sensit in suo itinera-
tio Rutillius, cum ait.

*Aurea legitimas expugnant munera tadæ,
Virgines quo sinus aureus imber omis.
Auro vincta fides munitas decipit urbes;
Auri flagitio ambitus ipse perit.*

Rutill. Sti-
ner. 1. v.
356.

In Græciâ (si Polybio narranti credimus) dif-
cordiarum origo cupiditas fuit & fomes: ac verò
hæc à Lycurgo eradicatâ nulla testitur dissensio.
Tatpeia Spunii filia stimulatâ cupiditate monilis Ovid. Ma-
aurei, quod in sinistra Sabini gerebant, Capito-
lium prodidit. *Auri & argenti cupiditate, Sabini
eradidit Capitolium.*

Polyb. l. 6.
hist. c. 44.
Ovid. Ma-
tam. 14.

Tanta Paulanæ cupiditas fuit, ut pro decem
talentis ex pacto & convento Spartas Xorxi tra-
dere non pueret. Quare indignatus pater odio
concepto sævire cœpit, fame exinguens filium
quem & ob eam perfidiam sepulcrâ indignum
mater æstinavit.

Lucian. l. 1.
c. 11. &
Plutarch.
in vita
Romuli.

Num.

Namquid Datium aviditas eò adegit, ut etiam in defunctorum monumentis thesauros quæreretur? Merito proinde in inscriptione detecta iustus est & confusus: *Nisi malus fuisset homo, & pecunia insatiabilis, nunquam sanè loculos mortuorum intravisset.*

Plutarch. in Apophthegm. p. 373. Plutarch. ibid.

Antipater olim gloriabatur amicos habere, quorum unus oblata munera recularer, & alter muneribus assiduò cumularer. An non Pygmalion Rex Tyri, cum ænim ad Sichæi patruelis sui opes appulit, illum spe potiundi auri clam & dolo interemerit? Quare cadaver Hectoris Priamo Achilles vendidit? Et Arimæsi Scythiæ Eutropeæ Populi cum Gryphis auri custodibus continuo præliantur, vitam pro auro acquirendo exponentes. Namquid auri cupiditas Valerium Rosticum instigavit, ut Socii filium occideret propriis manibus ipse, cuius erat curæ commissus? De Flavio Vespasiano quid dicam? Sola est, in qua meritis culperetur, pecuniæ cupiditas: non enim contentus omnia sub Galbo vestigalia revocasse, nova & gravia addidisse, auxisse tributa Provinciis nonnullis & duplicasse: negotiationes quoque vel privato pudentas pro palam exercuit, coemendo quædam tantum, ut plaris postea distraharet: nec candidatis quidem honores, reisque tam innocuis quam nocentibus abolitiones venditare cunctatus est: creditur etiam procuratorum rapacissimum quemque ad ampliora officia ex industria solitus promoveret, quò locupletiores mox condemnaret; nec (ut verbis utat Suetonii) eum puduit vestigalia ex urina colligere.

Joan. N. qui de illib. av. Plutarch.

Suetonius de Calig. l. 8. m. 18.

Martial. l. 1.

D. Chrys. in Ioan. 10. hom. 59.

L. Si m. ter. c. de

modo effectus habeatur. More cameli agunt, inclinant se, & quasi idololatæ fierent donec accipiant: Honores tibi exhibent. Scis quare? *Honorant medicum propter necessitatem.* Filii Jacob in Ægyptum ibant, & ingressi Pharaonis aulam, ubi erat Joseph Pro-Rex, quem antè vendiderant Ismaclitis, obrentà venià accesserunt supplices *incurvaverunt se, adoraverunt prout in terram, & verbis obsequia addixerunt. Servi tui sumus.* Quorsum tandem (NN) aut cur ita humilis & supplex precatio? dixissent, filios esse Jacob, qui in tertià Canaan cum primis uoribus, honore & nomine illustris; altiore eos animo esse oportuit, nec ita statim submisso atque humili coram extraneis. O maledicta cupiditas! annos jam ingravescente, inopia rei frumentariæ & famis premebat: Saecis venerant vactis, repleti cupiebant, adeoque lubenter hæc, etiam plura fecissent donec accipiant: *quoniam videbant se illius ope indigere.*

In Paginâ faciè observatum est: quos cupiditas ita inordinata accendit, cæcos & surdos reddit, sic ut sub iugo ejus sudantes non audiant neque videant. Rex Balac, animadvertens quod Dei exercitum subjugare armis non posset, subdole maledictis tentat. Quamobrem legatos duos ad Prophetam Balaam destinat, ut ex parte Regis ille ad exercitum pergat & acrius maledicat: si vero recusat, muneribus, inquit, allicite, atque ita movebo. *Paratus est Rex noster honorare te, vel, quod legit Oleaster, distare te.* Illic, dum fictè & simulate multoties abnuisset, iterum promittit: postmodò manè ingreditur iter, jumentum sternit, ascendit, & civitatem egreditur, cum ecce obviam Angelus in platea stricto gladio jumentum absterget ne quaaversum progrediarur. Atque ego hic minor: inquit, si placet, quomodò asina potuerit spiritum intrare, aut quomodò Balaam formâ humanâ occurrentem potuerit ignorare. Si Angelus speciem assumpsit humanam, quomodò Prophetæ non vidit: aut si non assumpsit, quomodò respexit asina? huic rei responsum l. 9. in D. Ambrosius dedit, ubi sic ait. *Asina Angelum Dei vidit, quem homo videre non potuit.* Muneris promissi desiderio æstuabat, neque aliquid cogitabat magis quam ut Regale donum consequeretur; quod voluntas non advenit, oculus id non videt: non igitur mirum; *Angelum non videt, quia Regis muneri intentus erat.*

Quid

just. & subtilis.

Gen. 43.

Hieron. ab Oleastr. ibid.

Nam. 22.

Oleastr. ibid.

D. Ambr. l. 9. in Luc. 19.

Num. 21.

Quid præterea? Prophetam orbaverat visu, & spoliat auditu. Quis mecum hic (NN) non obfufceat? asinam iteratò percussit Balaam, ad semitam redukturus: at illa percussione impatiens recalcitravit, atque ingemiscens more humano locuta est: *Cur me percussit? Quid ergo?* Cæcus es, neque Angelum vides impediētem, ne progrediar: ad asinæ vocem quasi humanam Balaam non movetur, ne vel signum admirationis dat, vel stuporis. Verum fatebor (NN) si per urbem venienti obviam fieret asina & me ita alloqueretur: Salve, mi Pater Concionator, Deus tecum sit, non solum stupore consterneret, sed refugeret sanguis metu, & exanimaret: nec tamen plus Prophetæ moveretur, quàm si ita loqui proprium asinæ foret, ac homini.

Aug. in quæst. super Num.

Nil mirum est, inquit S. Augustinus, Legatorum namque verba, *Parvus est Rex noster honorare te*, aures ipsi obturant: lurdus erat, nec asinam audire loquentem poterat. S. P. Augustini Doctrinam audiamus. Balaam nullum signum admirationis ostendit: videns asinam loquentem. *Cur non obstupuit, & de facultate loquendi, asinam non interrogavit?* Ut quid non dixit? Ex quo tempore asini loquuntur? Unde hoc habent, aut didicerunt? S. Augustinus respondet: *Tanta cupiditate ferebatur, ut nec tanti monstri miraculo tereretur. Hinc igitur constat quanta sit vii avaritia ad obsecrandam mentem: siquidem nec miraculum tantum, & prodigium potuit oculos aperire, quo clauderet avaritia.*

Nam. 22.

Aliud hic notatu dignum observo. Vidit Balaam, quod jumentum non pergeret: iratus baculo adiecit. Asina ad herum convertens, lamentata est: *Cur me percussit?* Balaam magis iratus, in caput involat pugnibus & minis. O quod mihi ensis ad manum non esset! (inquit) aliter tibi cederet, jamjam hinc manibus te occiderem. *Viam habere gladium, ut interficerem te!* Ubi vero asina advertit de pelle nuacagi, neque verbis posse averti malum: alia (sutra se ait) tentandum est via, & Rethorica hic opus, video, ne pelli malè cedat, adeoque cum dixerat: *Cur me percussit?* & frustra dixisse perciperet, addidit: *Animal tuum sum.* q. d. Domine mi, attende, quid agis? Excoctari me, nec tibi, nec mihi proderit, imò damnum tuum erit: quia si pellem ego, tu asinam perdes, unde commodum tuum & utilitas esse solebat, atque sic lucrum tibi cessabit, quia interficiat ego, & damnum tibi cessabit, adeoque tum nunc mihi exponendi erunt, ut de alio jumento tibi provium sit, ne alioquin pe-

des ire cogere. Balaam de damno incurrendo intelligens, statim propositum mutat, sic ut de occisione nedum non cogitet, sed deinceps & a verbis cesset. Agendum mea bestia industriè à te factum & ingeniosè hoc adinventum est, pareo lubens, neque impoterum laecllam. O maledicta cupiditas! O avarè nimis Balaam! quò dementiè aviditas te propellit! Allusionibus non moveris, scopulos non curas, neque Divini furoris imminētem tempestatem formidas, dummodo ad cupiditatis portum attingas, & promissa munera consequaris.

Lego non ab simile, quod Cyro evenit. Vice-rat ille Cræsum Lydorum Regem, & civitate jam captà, interrogatus quid facerent milites, arroganter Cyrus respondit: *Civitatem tuam depopulabuntur & destruent: quinimò tuam potius, ait Cræsus: non enim amplius meam reputo, quam armis tuam fecisti.* Tunc Cyrus videns suum esse, quod disperdebant, illud jussit ut desisterent. *Reparò el barbaro, y mandò cessar el de siraco, y parar, el fero, luego que miro la Ciudad conojo de suya.* Ita Pater Vega.

Vega in Pf 6. v. 2. d. 1. 2. 14.

Aded hominem excacavit cupiditas, ut nec proprii sanguinis damnum videat avertendum. Filii Jacob odium diuturnum fatutare cupientes, quod in fratrem suum Joseph jam invertatam habebant, idò folium, quod somnium vidisse, illis presentibus, diceret: *Vidi per somnium Solem, & Lunam, & Stellæ undecim adorare me,* in agris solitatum aggrediuntur. *Ecce somnium venit: venite, occidamus eum.* Ruben aderat, & fraterno affectu commotus, consilium diverit. *Manus vestras servate innoxias.* Cisternam vident, & fratrem injicere cogitant, ut fame illic periret. *Projicite eum in cisternam hanc.* Judas viscerum tenueritudinem pariter sentiens, etiam de cisterna liberare conatur. *Quid nobis proderit, si occiderimus fratrem nostrum?* Meo quidem consilio, nil expedit magis. Ecce jam aderunt Ismaelitæ? num velint emere videamus.

Gen. 37.

Melius est ut venumetur Ismaelitis. Dicit hic facit Textus, ne vel unum Judæ contraxisset. *Acquieverunt omnes sermonibus istis.* Mirum est: cum de occidendo agebatur, aut mittendo in cisternam, patronos habet qui defendant: at cum de vendendo concluditur, nemo mulstat, tacent omnes & consentiunt. Incredibile est, quantum à verbis Judæ pondus accesserit ad tollendam dubitationem. Si occiderimus, aut si in cisternam projecimus, quid nobis proderit? Quæ erit inde utilitas aut commodum? Non, non fiat hoc: Ismaelitis

Israhelitis venum dari præstat: denarios inter nos partemur, & quilibet partem accipiet. *Acquie-*
verunt omnes sermonibus istis. Si ita erit, pet nos
licet. Qui hic contradixit, commodo suo &
luctu detraxisset. Ah fratres infensati! itane vos
invidia stimulat & turbat, ut non recordemini
quia sic facientes, partem vestrum contristabitis,
Deum Optimum Maximum offenderis? Fra-
trem vendere, proprio sanguine nummos mer-
cati, inveniri quid possit, aut enormius excogi-
tari? Quid? ergo delicti gravitatem non appre-
henditis? nihil hic minus, nec mirum, cæcati

D. Petr. enim sunt, testatur Sanctus Author. *Sic proprii*
Chryst. *lucris cupiditas cecavit mentes eorum, sic corda de-*
Sam. 29. *pressit, ut non offensam Dei, non sancti Patris dolorem,*
non proprii sanguinis sensum meminisse permiserit.

Cavete, fratres, ne hujusmodi homines, qui
omnia in lucris cumulandis ponunt, vel leviter
quidem lædatis, injuriam etiam si minimam in-
ferendo, quia noxam hanc numquam igno-
scent, neque reparabitis, quamvis etiam sangui-
nem & vitam profundetis. Judas erroris con-
missi & proditoris Domini sui memor, bur-
sam cum denariis accepit, & priusquam laqueo
se suspenderet, projecit pecuniam in templo. Pos-
sint (NN.) dicere vestrum aliquis, quor fuerint
denarii? etiam Pater: erant triginta: Reliqui tri-
ginta argentei. Pulcherrime hic D. Chrysostomus
proponit, & rem præsentem ponderat. Ut
quid Dominum Judas vendidit triginta argen-
teis? Cur non quadraginta petivit, aut certe et-
iam plus vel minus? Judas sic casu fecisse, ne-
mo credat.

Ad Evangelium Marci transitum faciamus,
Mar. 14. ubi Christum reperiemus in domo Simonis le-
prosi. Cum ad mensam consisteret, & Maria
Magdalena adesset, vas habens ex alabastro ple-
num unguento pretioso, at Judas, ubi illam Ma-
gistri celestis caput ungentem vidit, oblocu-
tus est: *Ut quid perditio hæc? Poterat unguentum*
Mar. 14. *istud venundari plus quam trecentis denariis, &*
dari pauperibus. q. d. Quis non moveatur animo
hoc videns? non peccato eum liberem, qui sic
unguentum pessumdat: vendidisset potius, &
denarios accepisset; si Magister ita mihi, utpote
procuratori ac œconomo præcepisset, industriè
egissem, & vel trecentis denariis vendidissem.
Audite quid Chrysost. hic observe, & quam
bene. Hoc inter cætera unum maxime Judas cu-
rabat: eorum omnium quæ pro Christo reci-
piebat, emebat, aut distrahebat, decimum sibi de-
narium retinebat. De quolibet numero centenario

Paolotti Adventuale.

decimam partem sibi erogabat. Quod & Jacobus
de Voragine declarat his verbis: *Omnium qua*
Christo dabantur, decimam partem furabatur.
Centesimum observabat, & pro singulis cente-
nis decem denarios continuo fœnore subtraher-
bat. Unde existimans, quia unguentum trecea-
tis denariis esset valiturum, ex illo vendito tri-
ginta se habiturum sperabat. Hoc ergo sibi à
Salvatore damnum illatum credebat, adeoque
triginta denarios recuperandos, quæcumque
etiam viâ. Quid faceret? Mita quædam excogi-
tabat genera futuri, & tandem prodeundo Do-
minum, fore compensatum persuadebat.

* *Jacob. de*
Vorag. ubi
supra. Doleus Judas, tempore Dominice Passionis quodd
unguentum, quod trecentos denarios valebat,
non fuerat venditum, utillos etiam denarios fu-
raretur, abiit, & Dominum triginta argenteis
vendidit, quorum unusquisque valebat decem
denarios usuales: & ita damnum trecentorum
denariorum recompenfavit. Apud Authores, tri-
ginta illi denarii nostro hoc ævo triginta ducato
conferent: & triginta isti, quibus unguen-
tum venundari voluisset, triginta julii jam vale-
rent. Judas itaque videns, quod trecentos perdi-
disset, causâ quidem Salvatoris, illum triginta
ducatus seu julii vendidit, & ita damnum trecento-
rum denariorum recompenfavit. Rem omnem
D. Chrysost. ita confirmat: *Premissa est causa, qua*
D. Chry-
compulsus Judas ad vendendum Dominum: cum josi. quem
enim fur esset, & vidisset unguentum super caput &
cit. Ly-
super pedes Domini effusum, quod putaverat esse ranus in
vendendum, & pretium sibi esse tradendum, ut ali-
Glossa ord.
quid inde furaretur, quod perdidit in effusione uno ibid.
guenti. Quid igitur? Voluit recompenfare in vendi-
tione Magistri. Nil dici possit melius. Unde etiam sic
Cajetanus. Inde occasionem sumpsit vendendi Jesu.

Audite, quod mirandum sit magis. Alquem
scio qui fuit avaritiâ tam ardenti, tam effrena-
tis cupiditatibus, ut propterea Christianus esse
desierit, fidem negavit & ipsummet Deum.
Testis mihi est Tertullianus doctissimus Au-
thor & fide dignus, qui asserit: *Pilatus pro sua*
conscientia Christianus. Non enim solum inten-
dit baptizatum fuisse, quemadmodum omnes nos,
sed & in professione veræ fidei observatorem
legis Christi, cujus sanctitatem venerabatur, &
miraculis fidem habebat. Sicut qui dicant quod &
ipse erat discipulus occultus sicut Necodemus, Jo-
seph ab Arimathia, atque alii plures. Et nos sci-
mus, quibus illum mediis à morte conatus sit
liberare. *Non invenio* (inquit) *causam in hoc ho-*
mine. Et cum instante jam Paschate, absolvendi
reum

D. Chrys.
Jacob. de
Vorag. in
vita s.
Matthia.

* *Jacob. de*
Vorag. ubi
supra.

D. Chry-
compulsus
Judas ad
vendendum
Dominum:
cum josi. quem
enim fur
esset, &
vidisset
unguentum
super caput
&
cit. Ly-
super pedes
Domini
effusum,
quod puta-
verat esse
ranus in
vendendum,
&
pretium
sibi esse
tradendum,
ut ali-
Glossa ord.
quid inde
furaretur,
quod perdi-
dit in effu-
sione uno
ibid.

Cajetanus
in Ioan. 11.

Tertullianus
tatus à
Christo-
phoro A-
venda.

Idem ubi
supra.
Luce. 13.

reum unum occasio daretur & electio, Christum
 Hebræis proponit, ut commiserationem prome-
 reat, quem vultis vobis de duobus dimitti? Videus
 autem, quia ad misericordiam commovere non
 posset, sic concludit: *Eminentum ergo illum dimit-
 tam*, Obstinatiores sunt & ad mortem urgent.
Crucifigatur. E contra Pilatus: Non facile senten-
 tiam dixerit, quia sine maxima mea culpa non
 fieret. Deus in me ulcisceretur, & homines: ad
 alium veniat, alioquin non condescendam ne-
 que etiam possum aut velim. Satis signi habetis,
 me nil facturum: manus lavo, & vos, quorquor
 hic præseotes, obtestor, quia innocens ego sum à
 sanguine iusti huius. Cum jam ab Hebræis de-
 sperata res esset, neque viderent modum quo
 Pilatum flecterent, denuò maligni satrapæ con-
 veniunt: sed Pilatus audire negat: Scio, in-
 quit, scio quid præterdatis: non est quod spe-
 retis, numquam faciam, aut certe potius aliud à
 me petitis. *Instituit enim* (loquitur S. Augustinus)
 quantum potuit, ut illum ex eorum manibus li-
 beraret. Tandem illorum convictus precibus
 & molestiis, iterum accessum permittit & al-
 loquium. Quid de novo adfertis. Uno verbo
 dicemus, sed in autem. *Si hunc dimittis, non es
 amicus Caesaris*. Perdam ego amicitiam Caesaris:
 (suspirat Pilatus, grave hoc putatum est & ma-
 ximæ considerationis. Timorem Pilato gravem
 incutit). Si mecum Caesar non est in gratia,
 maximo meo incommodo detrimentoque erit.
 Gratiam perdidero? Heu me, Pilate, miserum!
 Dignitatem auferet & officium, atque (quod
 maximi ponderis est) non accipiam deinceps
 munera illa regalia, quæ indies hæcenus sole-
 bam. Verbo dictum, mihi commodum nullum
 erit. Quid facio? Patiendum hoc, Christe, tibi est,
 conatus sum abolere omni quo poteram mo-
 do, condemnare jam cogor. Pereat anima, pereat
 fides, pereant omnia: in dō etiam si deteliquendus
 sit Deus, nil horum curo, si modò saluum mihi
 sit commodum. O vos viri, quàm benè commo-
 do meo consultis: gratum est. Cum audisset Pi-
 latus hos sermones. Quando de commodis ageba-
 tur, & cupiditatis stimulos sentit, tunc ergo tra-
 dunt ei illum, ut crucifigeretur. O Pilate, quan-
 ta est illa iniquitas! Quid? Iustitiam iniquissi-
 mus ipse condemnas? an non sine causa? ita sus-
 pices statim, cum innocentem dixisti, & verè.
 Non quid ergo ejus Discipulus occultus es? Nun-
 quid miracula vidisti & credebas? Ubi jam Fi-
 des, & Christiani nomen? Succumbit Pilatus
 huic oppositioni: (ait Toletus) plus poterunt

sermones hi de Caesare apud illum, quam illi quos
 etiam audierat, & timuerat, quod Filius Dei esset. Card. ubi
 O maledicta cupiditas! quod non hominem co-
 git: Sanctus Gregorius subscribit: Idcirco in Re-
 demptoris mortem consentit, quia oblationum la-
 cra amittere formidabat. Lege quidem expressa
 decretum est: Nemo potest mutare sententiam in
 alterius injuriam. Alter tamen cupiditatis præ-
 ceptum exegit, & fortius obligavit.

At mecum ipse jam cogito, an mulieres et-
 iam, ut viros dixi, cupiditatis sitis incendat &
 excitet. Verum quidem, non sic adverti: si tamē
 auditionibus credam, hoc vitio æquē mulieres
 ac viri laborant. Sed quia facta non præsumuntur
 nisi probentur, ex multis eventibus demonstrabo.
 Sophia Justiniani Imperatoris conjux in aspi-
 endis nummis à se conservatis vehementer delecta-
 batur, in expendendis tamen pecuniis nimium
 contristabatur. Etiphyle cā fuit cupiditate, ut
 cum monile vidisset ex auro (ut opinor) & gem-
 mis à collo Adriani Regis Argivorum dependens,
 pulchritudine ejus accensa, Amphiarum ma-
 ritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi
 se moriturum ab Oraculo sciebat, proficisci e-
 tur, Polynici prodidit.

Hanc legem populus Romanus sancivit, ut,
 cum cives destitabantur ad quasdam regendas
 Provincias, uxores minimè ad eas proficisci pos-
 sent (Observare rationem) ne insatiabili sua ar-
 gente cupiditate illis suis divitiis expoliantes depau-
 perarent. Demonica Ephesia mulier eo tem-
 pore quo Galli Senones omnem Europam infe-
 stabant, cupiditate auri oblatis capta, Brenno ho-
 stium Duci Ephesum novè prodidit?

Ad sacra & nostra exempla rursus transeo.
 Lazarus in febrim incidit: assiduum & satis
 molestam: Medicus adducitur & ex tactu pul-
 sū, gravitatem morbi indicat: sperare tamē
 facit, & solatur his verbis: animo bono sis, mi
 Lazare, à caratino infirmitas tua & ad alie-
 ratione febris erit, nec aliud malum. His qui
 ob justam causam non levius se habent, non o-
 portet fidere, neque multum formidare mala,
 quæ præter rationem eveniant, talium enim mul-
 ta stabilitas non sunt, neque multum durare, &
 permanere consuevere. Alacriem esse oportet
 & erectum, vespere revivam. Et vos puellæ,
 novæ infirmi Sotore estis? Infirmitas gravis
 est, periculosa, ut video, & anceps curatio,
 certa mortis indicia, labra sunt livida, ungues
 nigri, & frigidi pedes. Facies est Historica
 & ornatus, mortem proximam esse perpendunt.
 Quanto,

Card. ubi
 supra.

C. cum in
 jure de off.
 de l. e. cum
 de l. e. cum
 de def. 10.
 de def. 10.
 de def. 10.
 de def. 10.
 de def. 10.
 de def. 10.

L. Obser-
 vare §.
 profici ti
 de offic. pro
 Plutar. in
 Paral.

Hippocr.
 Aphor. 27.
 lib. 7.

Hippocr.
 Aphor. 12.
 lib. 12.

Nonnus
Panop. T.
6. Bibl.
est. vii.
P. P.

Quanto, putatis, in dolore sorores sunt vel morte potius, quem accipiunt ex infirmitate incolectabili Fratri sui charissimi. De mutando Medico cogitant, litteras ad Salvatorem expediunt, supplicando, ut in Bethaniam dignaretur accedere, Fratrem infirmum curaturus. Cum autem ambæ sorores ægrotantis (ait Nonnus Panopolitanus) viderent Fratrem membrivoro flagello relictum, vicinum morti, commune verbum præmiserunt ad Regem depulsores malorum: Lazarus, quem amas, torquetur ardenti morbo: quem amas, visita. Litteras Salvator accepit, Lazarum graviter ægrotare intellexit, & licet in morâ fore periculum nollet, non tamen ideò festinavit, sic ut interea mortuus sit Lazarus & sepultus. Cum in Bethaniam venisset jam Christus, iugebant sorores & gemeabant, dolentes valde fratrem extinctum, quod Christus tempore opportuno non advenisset. At ille addens animos, nil est, inquit, quod formideris: dicite modò ubi posuistis eum? Veni (inquit) & vide: non enim resuscitaturum credebant. Ubi verò audiunt dicentem: Tollite lapidem, mullare ceperunt: Lazarum hac vice, nisi obtemus resuscitabit. Domine jam sciet, quadriduanus est. A sepulchro hoc Domine cavendum est: putridus & malus odor est. Et quid mirum? jam à quadriduo vitam naturæ reddidit, Et ita mille injiciebant temoras, ne vivis iterum daret. Hic hærendum est & attentius factum hoc expendendum. Quando Lazarus infirmabatur, sorores omni modo conatæ sunt à morbo revelare: dolebant, plangebant & ejulabant, nil nisi fratris coavalescentiam avidissimè expetentes. Et modò, cum Christus adest, majorem gratiam præstaturus, nempe mortuum restituendo, omnem movent lapidem miraculum impedire conantes. Ut quid ita?

Huc Jurisperiti, adeste, vestrum consilium est, ut sententiam hic dicamus. Casum sic ponimus. Testamento facto quispiam moritur, ad conjugineos hæreditas venit, tribus post diebus aut quatuor reviviscit: Testamentum valebit, an non? Redivivo liberum erit redire ad hæreditatem suis relictam?

Responsio communis ea est, testamenti factionem nullam esse, adeoque ab hæredibus restituenda bona testamenti relictæ. Terminis utat Consolissimi Julii Clari: Pulchra quæstio, sed de rarò contingentibus. Si tamen contingeret, prout in Lazaro, quem Dominus à mortuis suscitavit, tenendum est quod Lazarus à mortuis resurgens, hæ-

reditatem suam de jure recuperaverit & vuperit testamentum: non enim videtur mortuus qui tam cito revixit. Lazarus testamentum fecit, jure quidem legitimo & usu recepto: Magdalenæ Dominium Castellæ, Marthæ vero etiam, bonorum reliquorum hæreditatem consignavit. Jam nunc delectari lubet (ita eas loquentes audire videor) Domine rerum sumus, possessio nobis integra manet, nec ab ullo dependens: at si frater ad vitam revocatur, testamentum lege sit irritum, & nos iterum ex hæredes. Expedir omnino Domine, & melius nobis erit, mortuum manere, non ad vitam redire: plus namque hæreditaria bona cordi habemus quam fratrem. Jam sciet, quadriduanus est. Martha fratrem suum Lazarum non modico diligeat: unde una cum sorore sua Magdalenæ nuntium misit ad Christum, ut infirmitati fratris remedium adhiberet. Cum autem audiret Dominum dicentem: Tolle lapidem: dicit ei Martha soror ejus, qui mortuus fuerat: Domine jam sciet. Verebatur enim, ne hæreditatem perderent & dominium.

Et quid non ausit mulier etiam pudendum, quam semel abominanda cupiditas accendit? Scio tamen alias esse continentes valde, & in quas non cadit ista passio, neque deistis jam loquor. Frequenter conjugal pudor pecunie taxatione vilescit, (verbis dico S. Valeriani Clemenis Aulitici) & diu incontaminata Virginitas, sub parvo auri pondere profutua fidem integritatis amisit. Tanta est apud aliquos cupiditas, ut ventalis pudor pretium forditatis inveniat. Infelix profecto est qui plus cupiditati consubit, quam pudori. Hic pecuniam dedit ut corruptionem emeret. Illa pudorem perdidit, ut pecuniam compararet. Super sedulo. Intelligenti pauca. Et quidni satis sint ista cupiditati execrandæ?

O Deus bone! quot in hominibus mala excitat maledicta cupiditas! Ubi hæc dominatur, fama existimatioque negligitur, animæ salus non curatur & honor divinus contemnitur. Tot scelera fiunt & flagitia, ut dictu difficile, quanto in odio sint apud Deum & homines. Cupidus multa audeat (scribit S. Chrysostomus) quæ neque Deo, neque hominibus placent, veritus ne quis hanc sibi auferat servitutem. O amarum servitium! O diabolicam potestatem.

Cupiditas limites nescit, & sic lucris inhiat, ut numquam satis: velit ex argento constari, aut potius transformari in aurum: neque tum sufferet. Verbis utor Beati Simonis de Cassia, quam beac, quam verè depingit, Aureari quarit, argentari

98. sic.
anvump.
est. regiv.

Fr. Labata
Tom. 1.
verbo A.
var prop. 1.

D. Valer.
Episc. cle.
mel.

Inlun
Clar. 5. te.
siam q.

B. Simon
de Cassia
l. 8. c. 30.

argentari vult. Agrum copulat agro, domui conne-
ctit & domum. Non est terminus eius nisi cum per-
venerit ad terminum, ultra quem non est terminus
alius. Non contentatur habitis, incipit acquirendis,
nec quiescit in acquisitis: nam aut vellet DEVM
plura creasse, aut alium constituisse Creatorem plu-
ra creaturam.

Idem. sup.

Amicos non agnoscit, inopes avertitur, vellet-
que eos carere lingua, ne exponere necessitatem
valeant, ex charitate requisitum, quod ipsa indebi-
te retinere disposuit. Dies noctesque torquetur:
arctatur enim doloribus ut viam inveniat, ubi
acquirat: perforatur timoribus, ne acquisita per-
dat. Amicum non quarit, faciem avertit à proxi-
mo, linguam loquendi beneficio vellet esse privatus.
Estimavit omne perdidisse penitus, quod aliis, & non
sibi cedit in lucrum. Cum pax sit ubique, semper ad
suas pecunias suspicatur insidias: latrones estimat,
qui non sunt: fures constituit, qui furari odium: non
habet aë, sed habetur ab aë, & hares est aris, inha-
rens in aë, custos est aris, ligatus in aë.

B. Simon
ibidem.

Cupiditatis unguibus substantiam proximi
depradari avarus laborat, pecunias in quæstum
& fœnerationem transferendo. Summo pere-
dolet cum peculii deest occasio, & quod à natura
terminatum, vellet per additionem quantitatis
ad quantitatem in infinitum extendi: eo studium
omne intendit & industriam; optaretque num-
mos habere infinitos idem, quia infinitum est il-
lud, cui nulla potest fieri additio. An non sic in-
ferre voluit præfatus Author? Crediderim. Ver-
ba repono. Cum sibi nummus aut moneta fuerit
separat, quarit addere partem cum fuerit par, non vult
facere dispar, sed quarit ut expendat aliud separ-
at: cum autem adfuerit, voluit sibi conjungere par-
tem: unde ne paria sunt disparia, & ut separata sunt pa-
ria, crevit in immensum per avaritiam noxia cu-
ra. Cui pro mobili facit cupiditas, ad centrum
proprii commodi & lucri velocissimè rapitur.

Idem Au-
thor.

Equidem si de principio agatur, aut me-
dio, aut fine, ad quæstum proprii omnia tendunt.
Initium ejus est amor sui sine respectu proximi,
medium ejus est superflua coactatio, retum suis
verò negatio Dei. Ecce quod potest ista pervenire
maledicta, ut Deum neget in suarum creatura-
rum professione jurata.

D. Chrys.
hom. 59. in
Joan. c. 10.

Quid ergo? (Chrysostomus ait) Ideone for-
tassis in mundo es, ut divitias accumules? An
propterea Deus hominem fecit, & vitam indul-
sit, ut dissipando carlestem substantiam, terrenis
& fugacibus bonis totus incumbat? Nunquid
propterea in hunc mundum venisti: num propterea

homo factus es, ut aë & aurum accumules? Ut pro-
inde verè de te dictum sit illud! Poëticum.

Insititvo prope par modus optativus:
Optandi finem nam sibi nemo facit.

Orvemu!
l. 1. n. 29.

Quid tandem divitiis fieri tam avidè congre-
gatis? Cui inservient? ad salutem animæ, aut cæ-
lum acquirendum? Ah miser attende! Ad foreti-
tum pertrahunt & æternam damnationem. Sem-
per duraturas credidisti, aut tēnum quam mori-
tuum? Falleris, inquit S. Gregorius, quia aut nos
illam moriendo deserimus, aut illa nos vivendo dese-
runt pereundo.

D. Greg.
in Job. 9.

Abstine (NN.) abstine ut vobis dominetur hoc
malum: uti, de quibus supra audistis, & iis qui
missi Hierosolymam ad Joannem, acturi quidem
de communi bono, sed tamen privato magis in-
tecedentes, etiam præferentes. At Joannes, ut ag-
novit ejusmodi essent, quid præcederent, illos
non fodit, neque honores oblatos admittit: Non
sum ego Christus, non sum Elias, non sum, non.
Hanc Deus à vobis pestem avertat, quam nec i-
nimicis vellem imprecari.

Commune hoc vitium, parcos adeo & tena-
ces aliquos esse, ut ne vel aliorum illos misereat
sed & depauperati reliquos vellet, ut etiam sic
alienis bonis ditiores semper fierent. Unde dice-
bat S. Abbas Antonius: Divitias Deus nobis tri-
buit ut ipsas his, qui indigent, ministremus: at nos,
qui divitias possidemus, pauperes & contrarios spolia-
mus. Si & vos hoc vitio non laboratis, contrario
id opere comprobate, eleemosynam pauperibus di-
stribuendo. Libenter facite, & sic non esse avari-
tiam ostenderis. Et si qua vos cupiditas
tenet, sit acquirendi meriti, quod eleemosynæ
merces.

D. Anton.
Abb. serm.
de vanti-
tate mun-
di in Be-
thel. vet.
PP. Tom. 4.

Quas Christi causa miseris donabis egenis,
In cælo æternas conciliabis opes.

Orvemu!
in monast.
ethic. n. 16.

PARS SECUNDA.

Quandoque personas vidi pauperes, abjectas
& quas à veste lacerata mendicis putassem post
annos quatuor fortunam amplificasse in tantum,
ut millia aureorum comparant, famulos, equos,
rhedam, domum amplissimam & possessionem
ingentem. Petite, unde tam subito divites. Dei
gratia est, (respondent) tum mercatura &
industriæ attribuendum, divitias nos accumu-
lasse: ita Deus juvit, ita voluit.

Miratur motibundus Jacob tam brevi spa-
tio à filio Isaac captam esse sylvestrem feram.
Hæreo

66. 27. Hæreo fili mi, quid cogitem? *Quomodo tam cito invenire potuisti?* Oblivare responsum: Voluntas Dei hoc fuit. Eandem quidem jam admiserat, palliare tamen audebat, in Dei voluntatem refundendo, Petre, sic ita loquitur, à divitiis sacculi, *Quomodo tam cito invenire potuisti?* Quomodo inquam tam citi temporis spatio tot divitias accumulasti, tot prædia, tot facultates conquisivisti? Libere pronuntiabant, Deo volente sic factum: Voluntas Dei hæc fuit. Sub mentito Divinæ voluntatis pallio atrociora, fraudes & furta abscondunt.

Liam hoc natura ff. non debet locupletari cum alterius jactura, ita ita de condi. tim interpretantur hanc legem: Procedit regulariter. Et si verum hoc, Nemo tenetur cum suo damno alteri subvenire, quando magis tenetur quilibet cum suo lucro nulli obesse? Sed modò leges obervant, ubicumque luci oblata occasio, non quando bursæ vel in minimo detraheretur.

Antiqua lege prohibitum Hebræis nedum commercium, sed omnis familiaritas & conversatio cum Samaritanis: Iussit quoque Dominus filiis Israel vitare familiaritatem & societatem cum alienigenis: Erat inter nationes illas duas antipathia, quam modò reperire est hæreticos inter & Catholicos, aut Christianos & Hebræos. Samaritani sicuti inter nos hæretici, reputantur à Iudeis. Samaritani namque idololatæ erant. Unde Iudæi in aliquem convivium jactare volentes, Samaritanum appellare solentur. Ea propter mulier Samaritana ad puteum Sichem, cum peteret aquam Salvator, Mulier, da mihi bibere, indignata est, & torvo vultu intuita ait: Quomodo tu Iudæus cum sis, bibere à me possis, quæ sum mulier Samaritana? Non enim consuevit Iudæi Samaritanis. Mulier ergo, ne contra legem faceret, aquæ potum Christo recusat. Hoc est, sed mente retinendum.

A Christo Discipuli abiverunt in civitatem, Samaritæ: quid faciunt? Ut panem, & quod victui necessarium, curarent. Discipuli autem ejus abiverunt in civitatem, ut cibos emerent. Sed quomodò victum inde sperent Apostoli? an ignorant, quid ibi lex præcipit? an non viderunt, quid à muliere factum? nempe aquæ potum Magistro denegasse? Unde nec panem & quæ victui necessaria imperituros sperent. (Discipuli abierunt Interprete Cardinale Tolet) in civitatem, ut emerent cibos: nec illi vendere, nec illi emere tenuerunt: nam lex adhuc non cessaverat. Si ergo lege id erat prohibitum, referebat profectò non prævacuari eam, Si venissent ut panem gratis pe-

terent; ex charitate aut amore Dei lege permillum non fuisset: sed quia jam aderant ut emerent, paratâ, nulla lex obligat, sed cupiditate dispensante, omnis jam cessat.

Vitulum hoc regnare solitum in Curis, ubi iustitia administranda, quia ministri illius connivendo dissimulant, suntque, ut Isaias prædicit, *canes muti non valentes latrare*. Furunculum videas non esse, officinam infringit, sed intus canem reperit latrare & mordere parantem: quomodò impedit? & sacro bolum panis educit, projicit, & ita cani os obstruit, habetque placatum sibi, & latrociniis apertum campum. In loco isto aliquo commissum est scelus, subitò canes, administri, dico, iustitiæ, audiri faciunt, de facto inquirunt & testibus: verbo dicam, quidquid iustitiæ debitum, rigidissime curant. Vult quis placatos illos? hietum & negotium omne sopitum? Ministro panem obiciat, aurum donet & mucera, statimque absolverent, virum bonum & innocentem declarando, *Sic donum datum pro subversione iustitiæ* (notat Litanus) *Iudicem tacere & à punitione mali cessare.*

Quisquis ad cupiditatis recurrit patrociniū, litem ipse luctatus est, nummis utitur pro ratione, quæ contra sit, est nullam habet. Ubi aurum loquitur, reliqua in silentio, & obmutescit iustitia, ubi argentum dicit: Bene alludit Poëta:

Nummus honoratur, sine nummis nullus amatur:

Nummus ubi loquitur, Tullius ipse tacet.

Ad penetrandas aurifodinas Africæ gladius præ valet, argento legibus fereis imperant, & innocens ab eis habetur qui divitias habet, quibus illorum cupiditas satietur. Ferro iustitiæ sanguinem expriment, à quibus non è bursa nummos, & ita innocentis rationem, adversæ partis auro suppressere satagunt. Illorum cupiditas nebula est, rationis objecta radiis, impedit iustitiæ splendorem: caligo est, quæ lucem æquitatis obrebrat. Unum Ita fieri Non (denariis ea virtus est) & Non in Ita, cum voles mediantibus illis, erit mutatum. Hinc Lycurgus, iustitiā à Republica Spartarum propulsatam & abjectam ut revocet & erigat, monetam auri & argenti prius eliminat.

Ministros illos iustitiæ, cupidos semper & appetentes, meritò comparem plantis, eò plerumque vergentibus ubi fructus abundantior: aut verò statera, quæ in partem semper propendet, ubi gravius est pondus. Alludit doctissimus Auctor:

Isa. 56.

Litanus in Glossa ordin. ad lit.

Barthol. Cass. de gloria mundi.

Plutarch.

chor? quod ex hoc metro retrogrado intelligendum.

Munera cum murva faciunt reddissima curva.

Corn à lapide in Exod. 23. fol. 495.

Leges jam nummis explicantur & instar pellis extenduntur (quod utinam non hoc nostro ævo sit verum!) æquitas rejicitur & ratio nulla curatur. O factum malè! O misera pupillorum cœditio, quos necessitas in Advocatorum hujusmodi manus impellit! Quis est qui pro rerum atrocitate deplorare tantas misérias queat? De injuriis quas derelicti vos ab omnibus sustinetis. S.

Luc. 10.

Lucas justè conqueritur, dum statum vestrum calamitosum mundo exhibet in persona ejus qui incidit in latrones, & spoliaverunt eum. Quid? an non bonis omnibus spoliatur litum dum protrahunt, & tandem iniquissimam Sententiam ferunt? Et abierunt semivivo relicto. Ad mendicantem miserum redigunt, ut diutius vitam sustinere non valeant, & sic exsugant sanguinem, imò eviscerant, ut mortuos potius, quam vivos relinquant. Sed quod cum maximo animi dolore proferimus (Titelmani verbis deploro) ita sunt plerique

Franc. T.

telman.

in Psalm.

81. v. 3.

4.

auribus corrupti, ut libentius nummuli unius cinnientis sonitum exaudiant, quam celestium retributionum suarum promissiones, suam quoque operam & studium libentius vilissimo obolo divendant, quam pro amplissimo æterna hereditatis premio collocent.

Omne vitium sphaeram habet activitatis: at verò cupiditas ens est transcendente, ubique est mortis imitatrix & nullo discrimine ferit, & invadit omnes. Si ad portas singulorum, quos vexat iste stimulus, plantata sit arbor, sylvam faciet civitas. Si avaritia febris sit, eam jam laborabunt omnes: nemini parcat. Credite, Cives Veneti, credite: quætere poteritis, sed neminem reperietis qui beneficis sit, & gratis absque ulla præten- sione diu obsequatur. Verum hoc puto:

Quærenus

in Eth. n.

58.

Munera qui mittit, sperat majora remitti.

Nemo suas vellet perdere gratias opes.

Luc. 12.

Joan. 18.

Ingressus est Christus in atrium Pontificis, & Petrus, quia sequebatur eum à longe, non datur accessus, quia lenitas venit cum clausa esset janua, ad- eoque foris manendum. Petrus autem stabat ad ostium foris. Setius venisse doluit: nam quia Magistrum amabat, diu abelle durum illi erat. Audacter pullat fores: sed per fenestrellam ancilla respiciens, jamam aperire negavit, acriter allo- quendo: nemini jam accessus permissus, vade,

servet te Deus, & conducat. Cui iterum Petrus: Obsecro, id facias gratia, aperi, vel ceterè hic frige- re moriar. Vade (reddidit illa) frustra petis ingres- sum non aperi, dixi. Aderat casu Joannes, al- tercantescens audivit, & ab ancilla ingressum illi im- petravir. Exiit ergo discipulus alius, & dixit O-

Joan. 18.

stias, & introduxit Petrum. Cur ad petita Joan- nis verba statim ancilla aperuit, cum tamen antea multis precibus Petrus inflitaret, nec potuisset? Non videatur id mirum, dicite S. Vincentius Fer- terius. Observatis de Joanne, quid dictum? Erat notus Pontifici. Et unde sic notus? Sæpè sapius pater ad palatium miserat Joannem, qui gratis & pro munere pisces offerret. Causa fuit notitia cum Pontifice, qui fortè missus à patre suo, plures porta- verat pisces ad domum Anna. Ita Liraus, cui D. Dionysius Carthusianus ad stipulat, ubi scilo- quitur: Causam notitiae diversè diversimodè tra- dunt: quidam quod frequenter portavit pisces ad domum Anna. Nil Joanni facile recusandum, quia multoties visus est cum muneribus venire ad aulam. Petrus non erat notus? munera, dico, non adferebat, adeoque non intronititur ab au- cilla. Petrus, cum non esset familiaris Pontifici (in- quit Toletus) non est permissus intrare, sed mansit foris prope ostium. Aperto igitur ostio ad preces to- annis, Petrus ingressus est atrium Pontificis. S. Vin- centius Fetterius hanc rationem allegat: Erat sibi (id est Pontifici) notus, quia portaverat sibi en- cenia piscium, qua pater Joannis sibi mittebat: quia tamquam malus iudex libenter recipiebat illa.

Liraus

in Glossa

ibid.

Dionys.

Carthus.

in Joan. 18.

art. 43.

Supponamus tamen (etsi non sit concessum) reperiti, qui gratis obsequium præstet, nil omni- nò sperando concludendum, hunc non fore hominem, sed è cælo Angelum in specie humana. Cum è carcere Petrus educitur, liberatorem suum agnoscere non potuit, cui tamen lumen res- fulsit in tabernaculo. Aperitur carcer, dirumpun- tur vincula ferrea quasi cerea fuissent, nec tamen in mentem semel incidit, ut Angelum crederet, sed existimabat se visum videre. Egressus è carce- re, cum jam ab Angelo esset recessurus, Petrus non hominem fuisse, sed Angelum conclusit. Nunc scio verè quia misit Dominus Angelum suum, & liberavit me de manu Herodis. q. d. v. Agnoscere numquam antea poteram, dubius uti- que semper haxi: at ubi jam discederet, nunc, nunc, & non antea Angelum agnovit. Dic mo- dò, Petre, unde tandem eum nosti? Quid signi vidisti? Quid signi? Gratiam præstiteri, & maxi- mam fatebor. Quid? vincitum catenis ferreis è carco-

Art. 18.

carcere liberavit, gratis quidem ne vel obolum
requirendo, obsequii collati mercedem: & illic
inde collegi Angelum cum esse: si enim homo
id obsequii exhibuisset, vendenda hæc mea tu-
nica, neque compensando satis fuisset. Ita spe-
culatus est modernus Author, (Persona que me
libra de la carcel, y se va sin pedirme algo, An-

gel de Dios es, que si fuera ombre, el vendiera
caros sus passos.)
Angelus qui Petrum eripuit & catenas solvit,
(ita Deum obtestor,) à cupiditatis pessima ne-
cibus ille ipse vos liberet, ut veri animæ liber-
tate potiri mereamini in cælis. Faveat & faxit
Deus.

Deigast.
ser. 7. ser.
3. Dom.

IN F E S T O S. THOMÆ APOSTOLI. A R G U M E N T U M.

Miserissima est peccatoris conditio, eaque sanguineis lachrymis de-
ploranda. Christus omni modo liberare conatur: & quam soli-
cito & anxio amore curet, in Apostolo Thoma evidenter offen-
sum est.

T H E M A.

Thomas unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venit,
JESUS. S. Joan. cap. 20.

Hic status est totius mundi atque naturæ
ut homines, in quocumque etiam ordi-
ne, miseriis & ærumnis premantur: at-
que hoc ipsum Solis videatur luce cla-
rius. Semper malum aliquid viget, alterum vero
præterit, & quod novum secuturum est deinceps
non dum apparet. Ita dixit Euripides: & confort-
miter Publius: Bona memini hora est qua non ali-
cui sit mala. Subditque alibi: Fortuna obesse nulli
contenta est semel. Seneca sic loqui solebat: Quem-
cumque miserum videris, hominem scias. Aliquis
propriam calamitatem ita deploravit:
Hei mihi misero! quam misere perit nunc misero!
O ter me misere miserum, & quater, & quin-
quies!
Non obrui tam multiplex infortunio!
Et, quod longè pessimum est, vix cum malum
definit, accedit majus. Nec mihi Parca malorum
finem adfert, (inquit Stobæus) sed manent con-
stantius, & præsentibus accrescunt alia. Nec aliter
Seneca: Exoritur aliquid majus è magno malum.
Euripides concludit: Alia post alia succedunt ma-
la in longo tempore.
Ixiom statum considera, quam est tota cru-
ciatu perpetuo miser!

*Impius Ixion fatali volvitur orbe.
Prometheum videas in monte Caucaſo ad ſa-
za religatum: quantus ei dolor est, cum adhibita
aquila cor ſemper exedit!*

*Hic miſerum Scythica ſub rupe Promethea ra-
dat.
Carnificem nudo pectore paſcat avem.
Siſyphi maximus labor eſt, dum ad montis
verticem ſaxum ingens provolvere cogitur,
quod, ubi ad ſummum extulerit, ad ima dilabitur,
relevandum.*

nec inquieti

*Laſſi marmora Siſyphi videbit.
Quis non Tityi acerbiffimam ſortem deplo-
ret, cujus jecur vulturibus appoſitum, crudeliſſi-
mè lancinandum?*

Incontinentis nec Tityi jecur.

Relinquit ales.

*Neque hic ſilentio prætereunda infelix con-
ditio Tantalus: in aquis eſt, & ſiti perit: fru-
ctus habet appoſitos, & fame enecatur. O ſata
aſpera!*

*Heu! miſer in mediis ſitens ſtat Tantalus un-
dae,*

Et poma ſurſum proxima habere nequit.

Nihilò

*Titus
Serox.*

*Martial.
l. ii. Epigr.*

45.

*Idem. l. 9.
Epigr. 77.*

*Ovidius.
Alcias.*

Emb. 54.